

THE ECOSURREALIST

BENJAMIN KNOCK AND HIS LENS ON DEEP TIME
AND THE ANTHROPOCENE

SID.5

**HAMMAS-
PROTEESIT**

**Erikoishammas-
tekniolta**

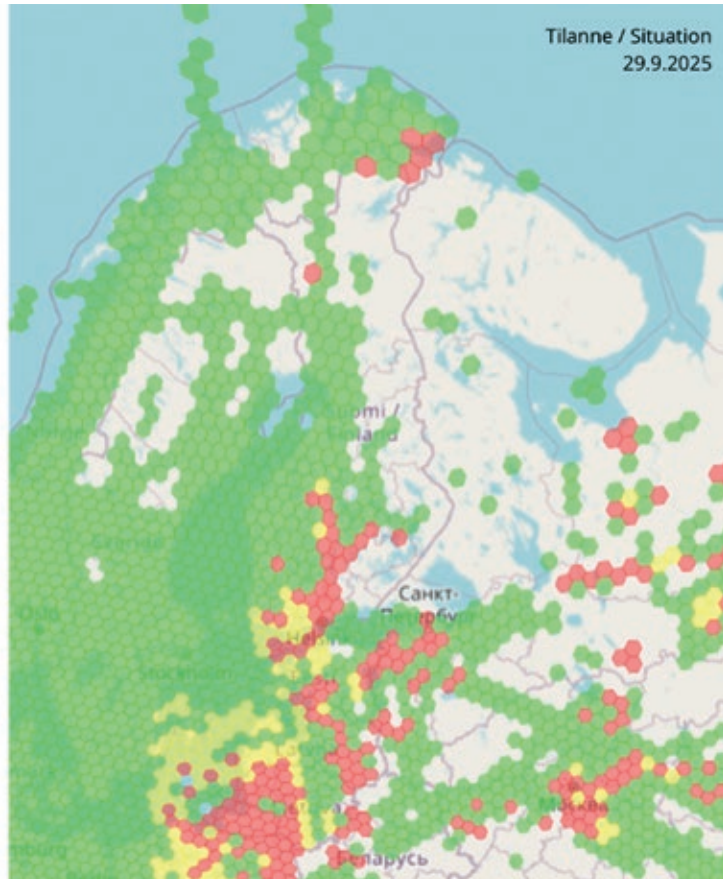
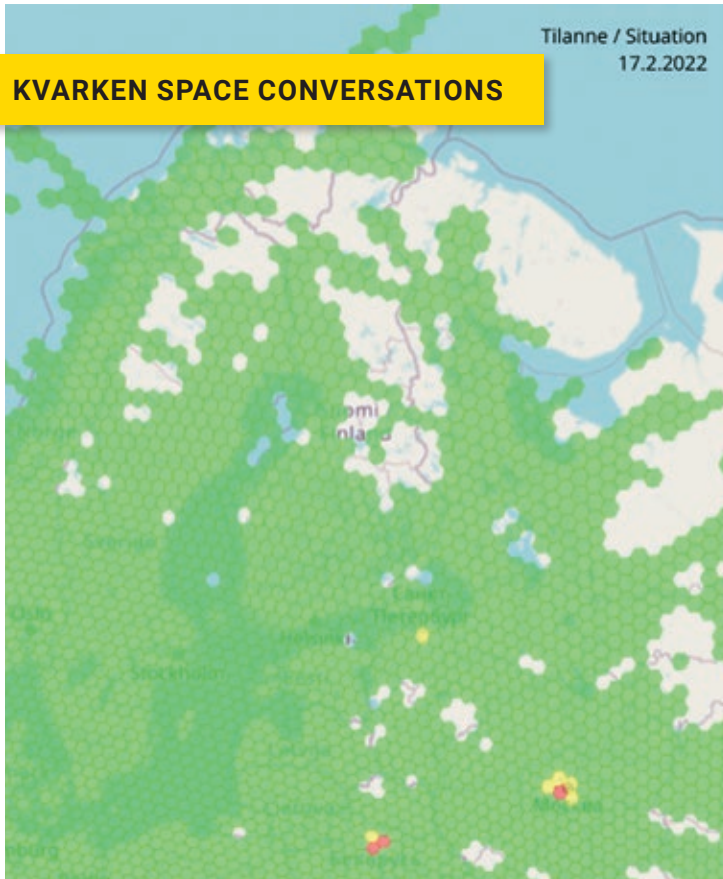
• uudet kokoproteesit
• tiivistys ja korjaus jopa odottaessa!
• hammasproteesien tarkastus ilmaiseksi!
• takuutyö

Solta ja varaa aikasi!

 VAASA 312 1233
Kauppapuistikko 20B
LAIHIA 477 0744
Kauppatie 5
MAALAHTI 347 8080
Köpingsvägen

**ALUEEN
HAMMAS**

**20 v.
alalla**

Sivustolla www.gpsjam.org voi seurata GNSS-häiriöiden päivittäisiä karttoja. Kartta näyttää alueet, joilla lentokoneet ovat raportoineet heikentyneestä navigointitarkkuudesta – kyse ei aina kuitenkaan ole tahallista häirinnästä. / På webbplatsen www.gpsjam.org kan man följa dagliga kartor över GNSS-störningar. Kartan visar områden där flygplan har rapporterat försämrad navigeringsnoggrannhet – det handlar dock inte alltid om avsiktlig störning. Kuva/Bild: GPSJAM

Kun satelliittipaikannus pettää

Tiesitkö, että puhelimesi karttasovellus, droonit ja itseohjautuvat autot luottavat satelliittien lähettämiin signaaleihin?

Kyse on satelliittipaikannuksesta, jonka mahdollistavat eri satelliittijärjestelmät. Monelle tuttu yhdysvaltalainen GPS on yksi niistä, mutta muitakin on – esimerkiksi Euroopan oma Galileo. Yhteisnimitys kaikille näille järjestelmille on GNSS (Global Navigation Satellite System), joka tarjoaa tarkkaa paikka-, navigointi- ja aikatietoa kaikkialla maapallolla.

MIKSI GNSS ON NIIN TÄRKEÄ?

GNSS ei ole vain arjen apuväline, vaan myös keskeinen osa nyky-yhteiskunnan toimintaa. Siihen tukeutuvat ilma- ja meriliikenne, logistiikka, hätäpalvelut, viestintäverkot, maatalous, ympäristön seuranta – lista on pitkä. Kun signaali katkeaa, häiriöaalto ulottuu monille elämänalueille.

HÄIRIÖT YLEISTYVÄT – MYÖS UUTISOINNISSA

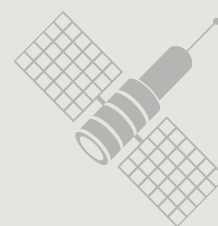
Suomessakin GNSS-häiriöitä on havaittu yhä useammin. Tavalliselle ihmiselle se voi näkyä puhelimen kartan sekoiluna, mutta

vakavimmillaan häiriöt voivat estää lentokoneen laskeutumisen tai laivan pysymisen reitillään. Häiriöitä voi syntyä vahingossa – esimerkiksi viallisia laitteista, päällekkäisistä radiotaajuuksista tai auringonpurskauksista. Toisaalta niitä voidaan aiheuttaa myös tarkoituksella. Jännitteet ovat lisänneet tahallisia häiriöitä erityisesti konfliktialueiden läheisyydessä, ja niiden määrä on kasvanut selvästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan vuonna 2022.

MYÖS VAASASSA TUTKITAAN AIHETTA

Satelliittipaikannus on arkipäiväistä, joten sen merkitys muistuu mieleen usein vasta, kun se lakkaa toimimasta. Siksi tutkijat ja viranomaiset kehittävät jatkuvasti tapoja häiriöiden havaitsemiseen ja torjumiseen.

Myös Vaasan yliopistossa tutkitaan aihetta – tutkijatohtori **Mahmoud Elsanhoury** on kehittänyt menetelmän, jolla paikannuksen luotettavuutta voidaan vahvistaa. Yksi hänen ratkaisuisistaan on hyödyntää matalalla kiertäviä LEO-satelliitteja ja MIMO-antenneja GNSS-järjestelmien tukena häiriötilanteissa.

Tyypillisiä GNSS-häirinnän muotoja:

- **Peittävä häirintä (jamming):** laitteen vastaanottama signaali heikkenee tai estyy kokonaan, esimerkiksi laittoman jammer-laitteen takia.
- **Harhauttava häirintä (spoofing):** laite uskoo väärennettyyn signaaliin ja määrittää sijainnin tai ajan virheellisesti.

←← Vaasan yliopiston tutkijat Kannan Selvan ja Elham Ahmadi keräämässä GNSS-dataa ja testaamassa, miten satelliittipaikannuksen tarkkuus ja häiriöt näkyvät paikannuskärryyn kiinnitetyillä eri vastaanottimilla. /

Forskare från Vasa universitet, Kannan Selvan och Elham Ahmadi, samlar in GNSS-data och testar hur noggrannheten i satellitpositioneringen samt störningar syns i olika mottagare som är fästa vid en positioneringsvagn.

← Mahmoud Elsanhoury vätteli tohtoriksi lokakuussa 2024 aiheenaan kehittyneet sisä- ja ulkotilapaikannusteknologiat. /

Mahmoud Elsanhoury disputerade i oktober 2024 med ämnet avancerade positioneringsteknologier för inomhus- och utomhusmiljöer.

När satellitpositioneringen sviker

Visste du att kartappen i din telefon, drönare och självkörande bilar förlitar sig på signaler som skickas från satelliter?

Det handlar om satellitpositionering, som möjliggörs av olika satellitsystem. Det amerikanska systemet GPS är välkänd för många, men det finns även andra – till exempel Europas eget Galileo. Det gemensamma namnet för alla dessa system är GNSS (Global Navigation Satellite System), som erbjuder exakt plats-, navigations- och tidsinformation över hela jordklotet.

VARFÖR ÄR GNSS SÅ VIKTIGT?

GNSS är inte bara ett hjälpmedel i vardagen, utan också en central del av det moderna samhällets funktioner. Flyg- och sjötrafik, logistik, räddningstjänst, kommunikationsnätverk, jordbruk och miljöövervakning förlitar sig på det – listan är lång. När signalen bryts sprider sig störningarna till många områden i livet.

STÖRNINGARNA BLIR ALLT VANLIGARE – ÄVEN I NYHETSRAPPORTERINGEN

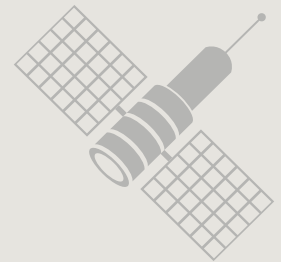
Även i Finland har GNSS-störningar observerats allt oftare. För en vanlig person kan det märkas som att kartan i telefonen betar sig konstigt, men i värsta fall kan störningarna

hindra ett flygplan från att landa eller ett fartyg från att hålla sin kurs. Störningar kan uppstå av misstag – till exempel på grund av defekta enheter, överlappande radiovägor eller solutbrott. Å andra sidan kan de också orsakas med avsikt. Spänningarna har lett till fler avsiktliga störningar, särskilt i närheten av konfliktområden, och deras antal har ökat tydligt sedan Rysslands anfall mot Ukraina år 2022.

ÄMNET UNDERSÖKS ÄVEN I VASA

Satellitpositionering är en del av vardagen, och dess betydelse blir ofta tydlig först när den slutar fungera. Därför utvecklar forskare och myndigheter ständigt metoder för att upptäcka och motverka störningar.

Även vid Vasa universitet forskas det i ämnet – postdoktor **Mahmoud Elsanhoury** har utvecklat en metod för att stärka tillförlitligheten i positioneringen. En av hans lösningar är att använda lågt kretsande LEO-satelliter och MIMO-antennar som stöd för GNSS-systemen vid störningar.

Typiska former av GNSS-störning:

- **Täckt störning (jamming):** Signalen som enheten tar emot försvagas eller blockeras helt, till exempel på grund av en olaglig störningssändare (jammer).
- **Vilseledande störning (spoofing):** Enheten luras av en falsk signal och bestämmer plats eller tid felaktigt.

Kvarken Space Center perustettiin KvarkenSpaceEco-projektissa. Se vahvistaa uuden avaruustalouden innovaatioekosysteemiä Merenkurkun alueella.

Merenkurkun avaruuskeskus tarjoaa tuki- ja verkostoitumismahdollisuuksia teollisuudelle, julkiselle sektorille ja tutkimukselle koko Merenkurkun alueella.

Kvarken Space Center grundades i projektet KvarkenSpaceEco. Det stärker New Space-innovationsekosystem i Kvarkenregionen.

Kvarken Space Center erbjuder stöd och nätverksmöjligheter för industrin, den offentliga sektorn och forskningen i hela Kvarkenregionen.

Kvarken Space Center

University of Vaasa
VAASAN YLIOPISTO

BATTLE START VR ARENA

PÅ SMASHROOM – DÄR VERKLIGHETEN TAR SLUT OCH SPELET BÖRJAR

Smashroom, som öppnade i Dragnäsbäck för ett år sedan, har under året utvecklats mer och mer till ett aktivitetscenter.

Grundarna Thomas Berglund, Antonina Dinova-Berglund och Alexandar Dinov märkte snabbt att Smashroom-konceptet i sig bara var början på något mycket större.

“När antalet grupper ökade insåg vi att vi behövde fler aktiviteter,” säger Berglund. “Folk kommer för att umgås, ha roligt och uppleva något annorlunda.”

Det blev startskottet för att bredda Smashrooms utbud – och den senaste och mest spännande nyheten är Battle Start VR Arena, utvecklad av det lettiska företaget Battle Start.

FINLANDS STÖRSTA FREE-ROAM VR-ARENA

“Vi såg möjligheterna tidigt,” fortsätter Berglund. “Under sommaren hade vi en testperiod och märkte snabbt att det här är riktigt, riktigt häftigt.”

Resultatet är idag Finlands största fria VR-arena, belägen i direkt anslutning till den ursprungliga Smashroom-lokalen i Dragnäsbäck.

Arenan bygger på Battle Starts avancerade Free-Roam-system, där upp till 16 spelare kan röra sig fritt på spelplanen – utan kablar, utan gångmattor, utan begränsningar.

Upplevelsen är helt trådlös och kombinerar fysisk rörelse med digital verklighet i realtid.

Spelarna kan gå, springa, ducka och samarbeta precis som i en verklig miljö – men mitt i en virtuell värld.

Med VR-formatet växte behovet av att involvera fler personer i projektet, och i maj fick Smashroom-teamet en extern investerare som en del av satsningen. Det gav verksamheten nya möjligheter att växa, utveckla teknik och stärka konceptet ytterligare.

FRÅN PINGVINER TILL TAKTISKA STRIDER

Battle Start-systemet erbjuder ett brett urval av spel och upplevelser.

Familjer kan njuta av lättsamma och färgstarka spel – allt från lekar med små pingviner till tennisspel med kanonkulor – medan äldre spelare kan ge sig in i strategiska lagstrider, virtuella escape-rum eller intensiva actionspel.

Utbudet gör arenan perfekt för barn från 5 år och uppåt, kompisgäng, familjer och företagseven.

Varje spelsession avslutas på samma sätt – med leenden, adrenalinen och samtal om vad som just hände i den digitala världen.

MER ÄN SPEL – EN HELHETSUPPLEVELSE

Utbyggnaden med VR har förvandlat Smashroom från ett enda koncept till ett komplett nöjescenter vilket gör Smashroom till en plats där människor möts genom lek, skratt och energi.

“Spelarna går hem med ett leende, för upplevelsen är helt unik,” säger Dinova-Berglund.

“Det här är något man helt enkelt inte kan uppleva hemma.”

Spelindustrin är här för att stanna

Eftersom spelindustrin är större än film- och musikindustrin tillsammans, kan vi inte komma ifrån att spelandet är här för att stanna.

Men med VR- och Free-Roam-formatet har spelandet fått en ny dimension – nu rör sig människor medan de spelar, istället för att bara sitta framför datorn eller spelkonsolen.

Det gör upplevelsen både mer aktiv, social och hälsosam – en framtid där teknik och rörelse möts på ett helt nytt sätt.

HÄR HITTAR DU SMASHROOM

Smashroom finns i Dragnäsbäck, Vasa, och erbjuder bokningar för både privatpersoner, grupper och företag.

För den som söker ett nytt sätt att uppleva gemenskap, lagspel och modern teknik på samma gång, är Battle Start VR Arena hos Smashroom en upplevelse utöver det vanliga.

Webbplats: www.smashroom.fi

GEOLOGICAL STORYTELLING AT WASA INNOVATION CENTER: THE ECO- SURREALIST BENJAMIN KNOCK AND HIS LENS ON DEEP TIME AND THE ANTHROPOCENE

Benjamin Knock is a multidisciplinary artist based in Australia and London, whose work bridges the technological present with the primordial past. Knock uses art to explore the hidden geological forces and energy that shape our world. His artistic practice incorporates fine art, large-scale murals, digital world-building, handblown glass, and sculptural installations. These are all deeply rooted in geology, seismic data, and fieldwork.

Knock presents a unique perspective whereby he transforms scientific data (seismic waves, LiDAR scans, and geophone recordings) into visual and auditory experiences, making the invisible forces of nature tangible. He also engages with eco-digital literacies, not just as aesthetic tools but as epistemological instruments that challenge how we perceive time, space, and environmental change, while harnessing surrealist techniques to evoke the emotional and philosophical dimensions of tectonic movement, volcanic activity, and glacial impermanence. Knock often incorporates the natural materials of landscapes such as Icelandic ice and water mixed into pigments. No matter what the form, Knock frames his work as a sensual experience. He invites audiences to multi-sensorily experience the planet's transformations through sound, light, and texture - reconnecting human perception with planetary processes in transformative ways.

Knock has already visited the Ostrobothnia region in his study of the Kvarken area, and came back to visit while exhibiting in the Butterfly: glo-cal effects of data, energy and industry exhibition during the Wasa Future Festival. He will conduct an artist residency at WIC from February to April, 2026. There you will encounter his geological surveying, artmaking and exhibition – all through cutting-edge technology. Knock will be available for interactions, giving invited talks and teaching at the University of Vaasa, during this time.

I september månads nummer av Mega hade jag en artikel om tre kors i Närpes skärgård, och deras historia om de drunkningsolyckor som gett upphov till de tre korsen. Medan jag färdades med båt till de tre olika ställena för att fotografera korsen och utskären där korsen finns, påminnes jag om ett fjärran minne av ett kors som jag i ungdomen stötte på under en skidfärd på Vrångskatan på Grytskär i Norrnäs.

Det lilla korset finns uppe på ett högt flyttblock och inskriptionen på den släta östliga sidan.

DET FJÄRDE KORSET ÅTERUPPTÄCKT

Korset på Vrångskatan i Norrnäs skärgård, ett kors som jag sett i min ungdom och som jag nu återupptäckt.

Då var det vårvinter, högst troligt sportlov eftersom jag var på skäristugan och passade på att skida omkring i skärgården på bärande skare. En fin tid med frihet att skida på skaren över allt på skärgårdslanden. Snön var meterdjup och gav en upphöjd sikt i skogen och ut mot stränderna. När jag kom skidande ut mot Vrångskatans västra strand, stod jag plötsligt framför ett litet järnkors på ett högt flyttblock

som fanns inne i den glesa alstrandsskogen. Det var en dalripan som fick mig att stanna i stället för att glida ut på isen utanför stranden.

Dalripan i vit vinterdräkt flög upp strax intill ena skidspetsen. På den tiden för sextio år sedan var dalripan en karaktärsfågel på de öppna utskären med heltäckan-

de mattor av kråkris. Sedan flera årtionden är dalripan försvunnen i skärgården, dels på grund av att de öppna kråkrisedarna har vuxit igen, och som delorsak även på grund av ett par snöfattiga vintrar i skärgården som gjorde de vintertid vita riporna lätt upptäckta och även lättfångade för både hök, falk och räv. En vit fågel av en duvas storlek som ligger och trycker på en grön matta av kråkris syns på långt håll och är även enkel att förfölja i flykten för vindsnabba rovfåglar.

Att dalripan låg och tryckte i snön in i det längsta, innan den flög upp framför skidorna, hade sin naturliga förklaring. När dalripan flög bort från platsen ut över sundet till nästa skärgårdsländ, kastade sig en sparvhökshona på vingarna och följde tätt efter. Sparvhöken hade suttit i en gran en bit från den tryckande dalripan, som den förmodligen sett en skymt av tidigare och nu väntade ut. Utan att bry som om jag flög sparvhöken tätt förbi mig och försökte komma i kapp den flyende dalripan. Hur det hela slutade såg jag inte, eftersom fåglarna snabbt försvann bortom alstrandsskogen och ur sikte.

Men korset såg jag uppe på det höga flyttblocket tack vare snön och skaren. Sedan dess har jag inte desto mera tänkt på korset förrän i fjol, då det dök upp i mina tankar. Hade jag verkligen sett ett kors för länge sedan på Vrångskatan eller var det hela något som hjärnan hittat på? I våras var jag på plats för att söka korset men hittade det inte. Men när jag hade skrivit texten om de tre korsen i Närpes skärgård och skickat artikeln till Mega, beslöt jag att göra ett nytt försök. En vacker septemberdag tog jag i land på Vrångskatan, där korset borde finnas, om det nu alls fanns annat än i mina tankar.

Döm om min förvåning och glädje när jag en stund senare stod framför ett högt flyttblock med ett litet järnkors högst uppe. Landhöjningen och skogens frammarsch hade förflyttat flyttblocket en god bit upp på land, till barrskogens gräns. Så förändras skärgården i takt med landhöjningen. Att jag på våren inte upptäckte korset var nu förståeligt. Det fanns ju ingen meterdjup snö som höjde upp mig i terrängen. Där jag gick och spanade rakt framför mig på normal ögonhöjd var korset en meter högre ovanför min synkrets. Men det gamla minnet av korset var sant och ingen synvilla på minnesarkivets hyllor.

Korgen full med kantareller, en vacker svampskörd i höstdagen.

En vecka senare var jag på plats med Erik Sjöblad från Norrnäs med starka intressen i och en god kunskap om historiska händelser i byn. Erik hade inte tidigare sett korset men hört talas om det. Med en stålborste putsade han bort lavarna som täckte inskriptionerna på flyttblocket. Bredvid korset fanns inknackat siffrorna 6 och 10 med ett streck mellan och på den släta östra sidan av flyttblocket framträdde med stora bokstäver Matts Nordmans namn med födelsedatumet 21.6 1813 och dödsåret 1877.

Det visade sig att födelsedatumet var fel och skulle vara 21.8 1813 enligt kyrkböckerna. Det visste Anders Wester berätta när jag kontaktade honom, även han väl insatt i byns historia och glad över det återupptäckta korset. Matts Nordman var hemma i byn och tillhörde ett säljaktslag som skulle ut på höstligt sälfiske till utskärsholmen Märigrund, till byns samfälliga fiskeläge där man på den tiden fångade vikarsälar på hösten med stormaskiga sälnät. Korset på Vrångskatan hämtade med sig en fläkt av en gången tid, där sälfisket hade sin stora betydelse i dåtidens fangst- och fiskekultur i skärgården.

När säljaktslagets andra medlemmar stack sig in hos Matts Nordman den ödesdigra dagen för att hämta honom, meddelade han att han just då kände sig dålig men skulle komma ut med egen båt senare på dagen. Han kom aldrig till Märigrund och när hans kamrater gav sig ut för att söka, hittade de Matts död och

Det lilla korset finns uppe på ett högt flyttblock och inskriptionen på den släta östliga sidan.

hans båt sönderslagen vid Vrångskatan bara en bit bort från Märigrund. Matts änka lät tillverka ett kors att sätta upp på Vrångskatan till sin mans minne. Det blev gjort men hon var inte nöjd med korset, som var väl litet med tanke på allt järn hon burit över till bysmeden som råmaterial till korset.

I septemberdagen, då vi putsade fram inskriptionerna och fotade dem för dokumentationens skull, lyste det av gula kantareller i skogen bakom stenblocket. Jag återvände till platsen på eftermiddagen med svampkorg och svampkniv och fick korgen till en tredjedel fylld. Vackra och färska höstkantareller som fick sällskap av ytterligare kantareller på återvägen, under ett strandhugg på stugholmen där det brukar finnas en del kantareller att plocka i septemberhösten. Det fanns till och med mera kantareller än som rymdes i korgen, men en korg fylld med kantareller räcker gott och väl till.

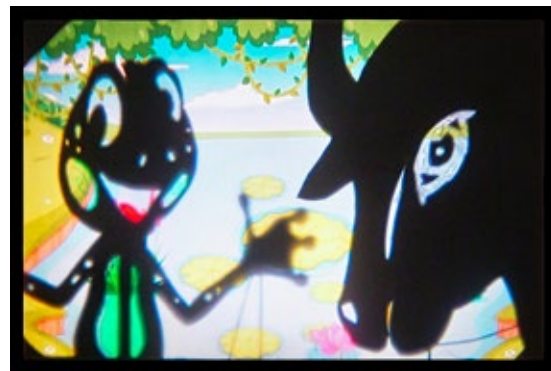
När jag sköt ut båten från Vrångskatan på soligt och lugnt vatten, påmindes jag om en trevlig händelse dagen innan. Efter en tur på havet körde jag in i sundet mellan Vrångskatan och Märigrund på kvällen. Den ständigt spanande blicken upptäckte en simmande älg som styrde kosan över till Märigrund. Vi möttes inte på stranden men på någorlunda lagom kamerahåll fick jag några snabba bilder på den simmande älgen och då han klövade upp på stranden. Älgen var en ung tjur med fyra taggar i sin ungdomliga hornkrona, och med ett smått förvånat

uttryck i sina ögon när han som hastigast blängde bort mot mig. Sedan travade han i skogen och var försvunnen, pådriven av brunstens heta blod och sin längtan efter älgkor.

Under båtturen på havet hade jag passerat Långgrund, där ett av de tre tidigare nämnda korsen finns, och som sticker ut sin klippskodda udde från den skogklädda än Grytskär. Längst ut på Långgrund finns en hög och väl synlig linjetavla och där satt en ung havsörn högst uppe på en av stolparna. Örnen satt och spanade in alla knipor och ett par kullar med småskrakar som var sysselsatta med dagens proviantering på grundvattnet söder om Långgrund. I förhållande till linjetavlan var örnen liten men ändå en ståtlig syn mot hösthimlen som var överströdd av sakta framseglande moln.

Medan båten i promenadtakt närmade sig udden med sin linjetavla och avståndet sakta krympte tog jag en serie bilder av scenen. Sjögången besvärade förstås men det blev några användbara foton trots allt. När havsörnen tyckte att båten var väl nära, tog han ett skutt upp i luften, bredde ut sina stora och breda vingar och vinklade in mot den stora skärgårdsön. Kniporna lyfte för säkerhets skull och flög en vid sväng innan de gick ner på vattnet på nytt, medan skrakullarna samlades i två täta grupper som gör det svårare för örnen att välja ut ett enskilt byte. Den här gången behövde de inte bry sig om örnen desto mera.

TEXT OCH FOTO: HANS HÄSTBACKA

VAASAN NUKKETEATTERI- FESTIVAALI UUSIEN TÄHTIEN LOISTEESSA!

Tähdistä, niinpä niin, on tosiaan kyse! Ihastuttavat hirnahtelevat tähtöset, Teresina ja Martta, erottamattomat ystävykset, ovat matkanneet kaukaa Hollannista, tuulimyllyjen ja tulppaanien maasta saapuakseen tänne pohjoiseen ja asettuakseen ihastuttavaan kotiinsa Aava Kertun Kotitilalle. Aava Kerttu ja Pikku Aasin Nukketeatteri ovat adoptoineet nämä lempeät ja lämpimät eläinystävämme.

Rakkaat lapsoset, teidän tulee tietää kuinka arvokkaita nämä eläinystävämme ovatkaan!!! Esiinnyttyään kautta aikojen saduissa ja taruissa, laulujen ja runojen aiheina, aasista on myös eräänlaiseksi hoitavaksi "lääkäriksi", iloa ja hyvinvointia myötävai-kuttamaan. Aasin erityinen olemus suurine silmineen vaikuttaa heijastavan maailman sielua, ollen näin eräänlaisia tunne-elämän, empatian operaattoreita, unohtamatta tietenkään iloa ja leikkisyyttä. Teresina- ja Martta-aasi ovat myös harkitsevia, joskus arkoja ja siten itsenäisiä, niitä tulee ymmärtää ja lukea, keskinäinen luottamus tulee tottakai ansaita kuten kaikkien lemmikkiemme kanssa.

Tulkaa festivaaleillemme tutustumaan Martaan ja Teresiinaan, jotka ovat osallisina juhlaan Teitä varten.

Siispä: Tervetuloa kahdeksannelle Pikku Aasin Kansainväliselle Nukketeatterifestivaalille!

Ohjelmistossamme on 4 tarinaa, joita yhdistää näyttelijän / nukke- ja hahmoteatterin kerronta ja erityiset tekniset välineet ovat historiallista jatkumoa jonka tehtävänä on välittää uusille sukupolville ja yleisölle kiehtovasti tarinoita ja tunteita sille ominaisella tavalla. Animoidut "live"-näytösten kertomukset herättävät mielikuvituksen, tehden hahmoteatterista vahvan ja monipuolisen välineen kulttuurille ja kasvulle, jonka parissa uteliaisuus ja lasten erityisominaisuudet tulevat nähdyiksi.

NELJÄ TARINAA ESPANJALAISITTAIN, UKRAINALAISITTAIN JA SUOMALAISITTAIN CIRCO DE AUTOR. Kaikki, mitä näyttämöllä tapahtuu, saa alkunsa yksinkertaisesta ideasta: Henkilöhahmo käynnistää radion ja reagoi kuulemaansa, luoden koomisia ja taianomaisia tilanteita. Hämmästyneenä hän huomaa, että radion ääniä voi käsitellä kuin esineitä. Tämä esitys korostaa live- esiintymisen painoarvoa somen ja muun virtuaalimedian keskellä..

PIKKU PRINSSI. Lähde lumoavalle matkalle Hiekkasirkuksen maailmaan. Näytös herättää henkiin Antoine de Saint-Exupéryn rakastetun tarinan "Pikku Prinssi". Esitys tarjoaa ainutlaatuisen kattaoksen ystävyuden, vilpittömyyden ja elämän tärkeimpien asioiden ymmärtämisestä. Taiteilijan taitavat kädet luovat taianomaisen hiekkamaailman, joka herättää kerronnan eloon. Kaunis musiikki kuljettaa meidät tarinan tunteiden ja seikkailun läpi.

CIRCUS PIKKU AASI. Vaeltavassa sirkuksessa Pikku Aasin Nukketeatterin marionetit, nuket ja hahmot sytyttävät pieniä tähtiä mielikuvitukseemme, iloa, runoutta ja naurua.

Täällä klovnimme "PPP" ilahduttaa yleisöä viihdyttäen niin suuria kuin pieniä. Näemme hilpeän jättimäisen sirkusjohtajan, älykkään koiran UHF:n, akrobaatteja ja tanssijoita, supervoimakkaan Spartacus-miehen, käärmeidenlumoajan ja monia muita yllätyksiä.

AISOPOS FLABER / AISOPOKSEN SATU. Varjoteatteri herättää taianomaisesti henkiin Aisopoksen tunnetuimmat eläinsadut varjoilla, väreillä ja eläinkuvilla leikitellen. Sadunkerronnan ja musiikin säestyksellä päästään seuraamaan klassisia eläinsatuja, joihin voi myös sisältyä elämän opetuksia ja viisauksia...

Esitykset ne sopivat lapsille, mutta nukketeatterille tyypilliseen tapaan kuten aina aikuisillekin.... Pikku Aasin Nukketeatterifestivaali kestää 3 päivää, (Pe-Su 24.-26.10.2025)

Festivaali sisältää myös

- Workshop lapsille (ilmainen)
- Fiesta grande: Aasit Teresina ja Martta Kaipaavat rap-suttelua (ilmainen)

Vaasan kirjaston draamasali

Info ja ticket: www.pikkuaasi.org

AI AGENTIT JA AGENTTITEHTAAT ASTUVAT TYÖELÄMÄÄN

Yhdysvaltalainen Salesforce myy alustoja ja työkaluja myynnin, markkinoinnin, asiakaspalvelun ja liiketoiminta-analytiikan tueksi. Jokin aika sitten yhtiö kertoi lähes puolittavansa henkilöstömääränsä asiakastuessaan. Vähennetyn 4000 ihmisen työmäärän hoitaa nyt tekoälypohjainen järjestelmä "Agentforce".

Kyseessä on yksi ensimmäisistä esimerkeistä, joissa agentit korvaavat suoraan suuren osan ihmistyövoimasta globaalissa yrityksessä. "Agentforce" pystyy hoitamaan sekä yksinkertaisia kysymyksiä että monimutkaisempia palvelupyyntöjä itsenäisesti. Se käsittelee yli 1,5 miljoonaa asiakastapusta.

Samaan aikaan teknologiajätit NVIDIA, Cisco ja VAST Data ovat julkaisseet uuden palvelun nimeltä Secure AI Factory. Se on alusta, joka helpottaa tekoälyagenttien käyttöönottoa yrityksissä. Factory on kuin digitaalinen tuotantolaitos, jossa tekoälyratkaisut rakennetaan, testataan ja sitten otetaan turvallisesti käyttöön.

Kyseinen alusta koostuu moduuleista, jotka yhdistävät laskentatehon (NVIDIAN huipputason grafiikkaprosessorit), tallennustilan ja VAST Datan nopean ja skaalautuvan muisti ja verkkoyhteydet (Cisco) yhdeksi kokonaisuudeksi. Yritykset voivat käyttää alustaa monien tekoälyagenttien samanaikaiseen hallintaan. Tekoälyagenttien käyttöönotosta tulee ikäänkuin teollista.

ISO TYÖELÄMÄN JA YRITTÄMISEN MUUTOS TULOSSA

Isot tekoäly-yhtiöt ovat jo pitkään korostaneet, että uudet työkalut voivat automatisoida tehtäviä, jotka ennen vaativat ihmistyötä. Näiden esimerkkien valossa se on yhä todellisem-

paa ja kehitys etenee määrätietoisesti. Työntekijöille tämä tuo huolta työpaikkojen säilymisestä, etenkin aloilla, joissa automaation potentiaali on suurinta. Yritysten näkökulmasta tähtäimessä ovat säästöt, tehostamisen ja skaalautumisen kautta. Silti työntekijöitä tarvitaan edelleen ja he ovat sellaisia, jotka osaavat käyttää tekoälyä tuottavasti – ei pelkästään insinöörejä, vaan myös asiakaspalvelijoita, myyjiä ja hallinnon työntekijöitä. Tekoälyosaaminen voi olla myös tekoälyagenttien kanssa työskentelemisen taitoja.

Monien viimeaikaisten uutisten ja bisnesmaailman esimerkkien valossa tekoälyagentit, eli itsenäiset tekoälytoimijat, tekevät vääjäämättä tuloaan lähes kaikkeen digitaaliseen tietotyöhön. Ensimmäisiä kokeiluja on tehty monissa paikoissa ja toimialoilla, ja toimintojen skaalaamista harjoitellaan. Tämä on tulevaisuutta, joka etenee maailmalla vääjäämättä. Oletko sinä valmis? Vinkki: WIC Science Channel (Youtube) jakaa ja käsittelee aiheita sekä tietoa, jolla on potentiaalia muuttaa tulevaisuuttamme. Jos ajantasalla pysyminen kiinnostaa, klikkaa itsesi tilaajaksi!

	SINGER	BERNINA ⁺
	brother	PFAFF
		VIKING [®]
Myynti ja huolto		
Försäljning och service		
		Tammipiha-Ekgården ☎ 045 6566 659 www.halonen.com

Bock's
MAKE GOOD!

BOCK'S AUTUMN HITS!

NET ZERO
PRODUCTION

TÄYDELLINEN
VUODEN HÄMÄRILLE
TUNNEILLE -
SUOMEN PARHAAT
TUMMAT OLUEET!
KIPPIS!

PERFEKT
FÖR ÅRETS MÖRKA
TIMMAR - DE BÄSTA
MÖRKA ÖLEN FRÅN
FINLAND!
SKÅL!

OHIKIITÄVÄ YHTEYS

Makers ' Gallery ' ssä on esillä näyttely "Yhden päivän paratiisi", jonka tekijällä on monta erilaista työroolia. Hän on Vaasan yliopiston työelämäprofessori, dosentti, viestintäammattilainen ja taidemaalari Elina Melgin, joka uskoo taiteen eheyttävään energiaan.

Taide syntyy teoksen ja kokijan vuoropuhelussa ja on aina ainutkertainen kokemus. Ei siis ole olemassa oikeaa tai väärää tapaa tulkita taidetta, sanoo Elina Melgin. Taide paitsi luo yhteyden tekijän ja kokijan välille, myös stimuloi jakamaan kokemuksia muiden kanssa. Taide yhdistää ihmisiä ymmärtämään, ettei oma näkökulma ole ainoa oikea näkökulma.

Taide siis edistää ennakkoluulotonta vuorovaikutusta ja auttaa ihmistä ymmärtämään itseään.

- Olemme oman kulttuurimme tuotoksia ja kiinni toisissamme, velvoitteissamme ja omissa uskomuksissamme. Taiteen äärellä havahdumme pohtimaan asioita ja tunteita, jotka ovat olennaisia. Ne voivat olla haaveita, pelkoja, iloa tai surua - siis perustunteita, jotka ovat henkilökohtaisen energiamme perusta.

-Taide auttaa ihmisiä käsittelemään alitajuntaa tavalla, joka luo oivalluksia ja eheyttää.

Makers ' Galleryn näyttelyyn Elina on tuonut teoksia, joissa pohtii aikaa: sen tilapäisyyttä ja muutosta, joka tapahtuu ympärillämme koko ajan. Teokset ovat akryyli- ja öljymaalauksia, impressioita luonnosta tai heijastuksia kokemuksista. Yhden päivän paratiisi viittaa toisaalta haihtuvaan hetkeen ja toisaalta valoon.

Teokset voivat olla melankolisia tai jännittäviä. Kukin katsoja kokee teokset omalla tavallaan.

Elinan teoksia sanotaan unenomaisiksi. Häntä on kutsuttu klassiseksi koloristiksi ja töitä on verrattu niin William Turnerin kuin impressionistienkin teoksiin. Taiteen kentässä on tyyppillistä lokeroida. Elina sanoo maalaamisprosessinsa lähtevän liikkeelle väristä ja intuitiosta.

-Punainen energisoi, sininen rauhoittaa refleктоimaan kokemuksia, jotka muuten ohittaisiin liian nopeasti.

Elina Melgin on saanut maalaamiseen oppinsa yksityisopetuksessa Ranskassa. Taustalla on taide- ja kulttuurihistorian maisteriopinnot sekä tohtoriopinnot Helsingin yliopiston humanistisessa tiedekunnassa. Taiteen parissa työskentelyä hän on tehnyt myös kirjoittajan ja taiteen promootorin roolissa.

Kesällä Elina toimi Wasa Future Festivalin kansainvälisen taidenäyttelyn Butterflyn tuottajana. Hän on kirjoittanut lukemattomia kulttuuria koskevia artikkeleita, myös videokäsikirjoituksia. Elina edistää alueen kulttuuria myös roolissaan Vaasan yliopiston taidetoimikunnan vetäjänä ja vaasalaisen Hedmanin säätiön hallituksen jäsenenä.

Yhden päivän paratiisi, Elina Melginin maalauksia
Makers ' Gallery, Kirkkopuistikko 18, Vaasa
Avoinna 22.10-9.11.2025

TEKSTI: REBEKAH ROUSI
HENKILÖKUVA: SAM JAMSEN

digialbum

*Heikki Hongisto, Vaasa
"Muuttolintuja
Söderfjärdenillä."*

Marianne Gråbbil-Hakkola

*Kari kaihovirta
"Tyyni meri tänään 27.9. (Raippaluoto)."*

Kristina Saloranta, Oravainen
"29.9.2025 merirosvo laiva rantautunut
meidän pihaan."

Boris Berts, Värilax.
"En vacker höstdag 28.9."

Krister Grankull, Vaasa
"Wärtsilä kvarteren
i centrum av Vasa
i förändring 28.9.
Wärtsilän korttelit
Vaasan keskustassa
muutoksessa."

Christian Nylund, Vasa
"På en del husfasader kan man här i Vasa beskåda höstens fina färger,
som här på Vasa Centralsjukhusområdet. Bilden är tagen 27.09."

Leena Minkinen
"Hoikkasääri spaider."

Julkaisemme lukijoiden kuvia digialbumissa. Voit osallistua sähköpostitse, lähettämällä kuvasi sekä nimesi osoitteeseen mega@upc.fi

Vi publicerar våra läsaes bilder i digialbumet. Du kan delta via e-post. Skicka in bilden till mega@upc.fi med namn och ort.

Toimitus / Ilmoitukset / Redaktion / Annonser:
Dzina Maiseichyk, mega@upc.fi - www.megamedia.fi
Avustajat / Medarbetare: Hans Hästbacka
Luo kampanjan — myös mobiilisti. Kampanjölösningar — även mobila.
Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi
Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi

Kustannus / Utgivare:
UPC
media
COMMUNICATION CENTER

Paino / Tryck:
UPC
print
COMMUNICATION CENTER

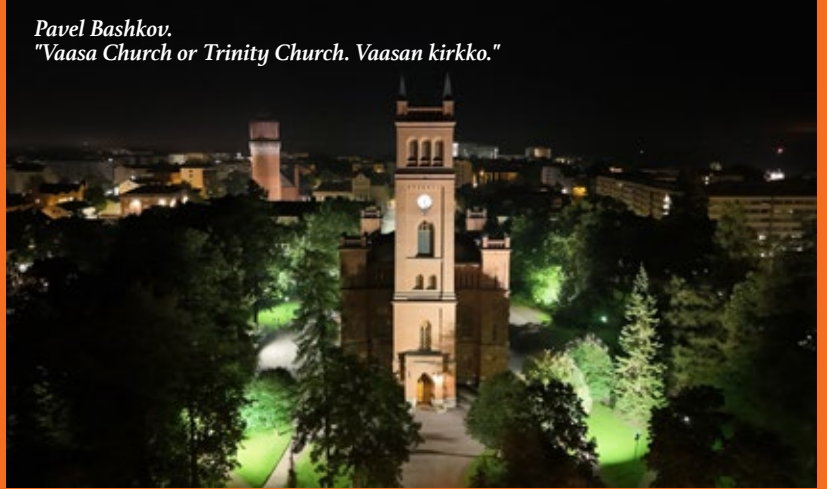

observateur

Olle Gull, Vasa
"Regnbåge över
Söderfjärden."

Pavel Bashkov.
"Vaasa Church or Trinity Church. Vaasan kirkko."

Matti Hietala, Vaasa.
"Värikäs iltataivas ja lentokoneiden
savuunat 28.9.2025."

Christian Nylund, Vasa
"Ett säkert hösttecken här i Vasa, är då man börjar ta upp båten,
som här invid Fiskstranden. Bilden är tagen 28.09."

Ota kuva ja kommentoi lyhyesti – max noin 100 merkkiä – tapahtumaa, trefiä, luontokokemusta, rakennelmaa, ilmiötä, rakennusta, esinettä, tosiasiaa, - jotain jolla kuva voi saada osallisuutta aikaan. "Bloggaa" ja kehitä Pohjanmaata!

Lähetä kuva ja teksti sähköpostitse osoitteeseen mega@upc.fi, merkitse aiheeksi "Observateur". Jokaista julkaistua kuvaa kohden, kerääntyy 1 piste joka vastaa 1 euroa.

Kun on kerännyt 10 pistettä, saa 10 euron arvoisen lahjakortin Bocks'in kyläkauppaan.

Markus Korpi. Panike.
"Hikevä kasvualusta."

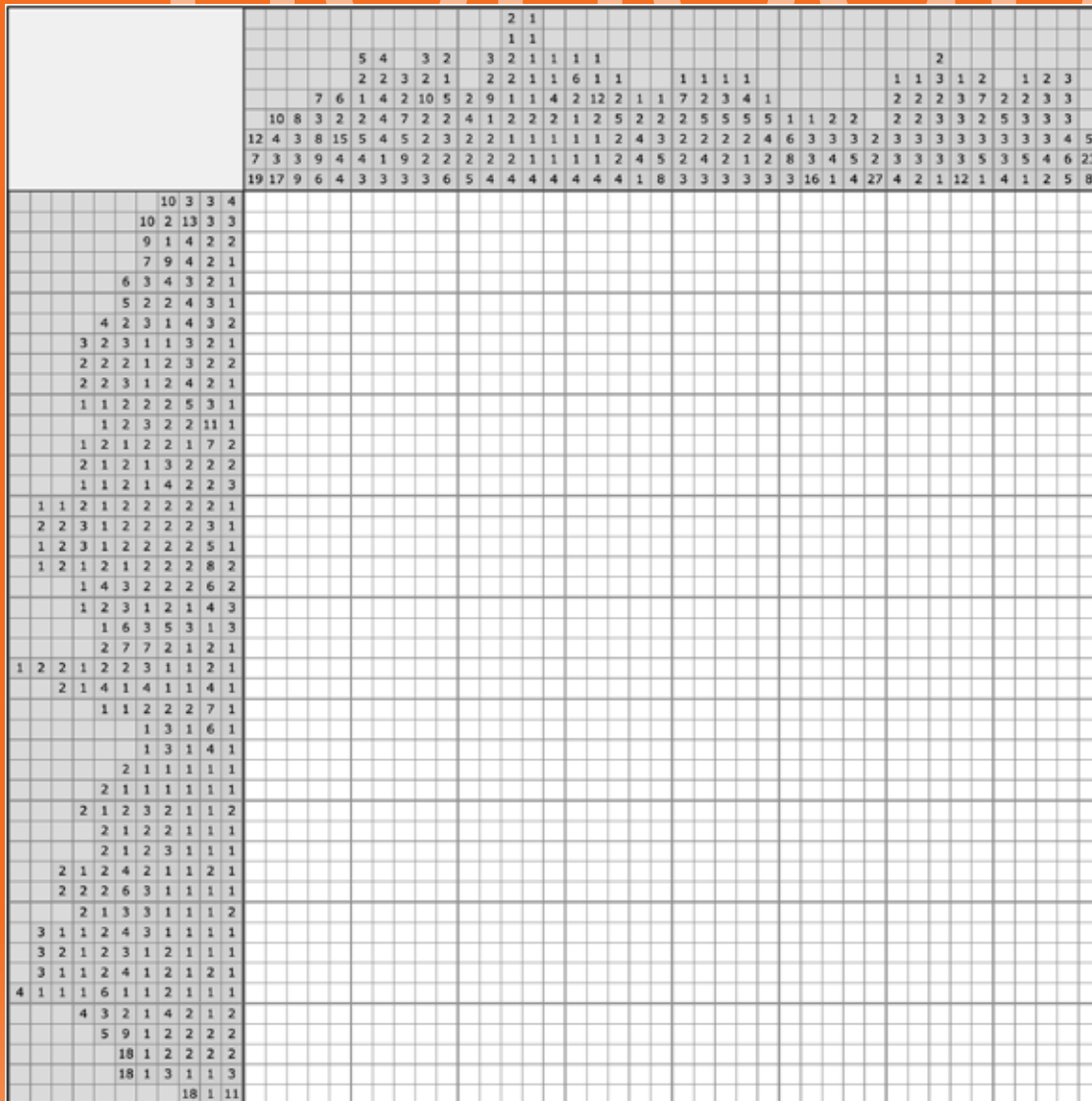

Anna-Marja Pensas, Helsingby.
"Syksyn satoa!"

sudoku

JAPANSKT BILDKRYSS JAPANILAINEN RISTIKKO

SUDOKU

#1

	8	9	2	6		5	3	1
4			1	5		9		
3			8		7	6	4	2
8	9	7	6	4	5		2	3
5	6	4				7		
			9	7		4	5	6
1			7	8		3		
	7		5	3		2		
6	5	3		2	1		9	7

#2

				4		7	9	8
8		9			2		6	
5	4	6				1		
3	5						8	
			8	9	7	5		3
			1				2	4
	2		5			8		9
9	8		4					
	3	5			9			1

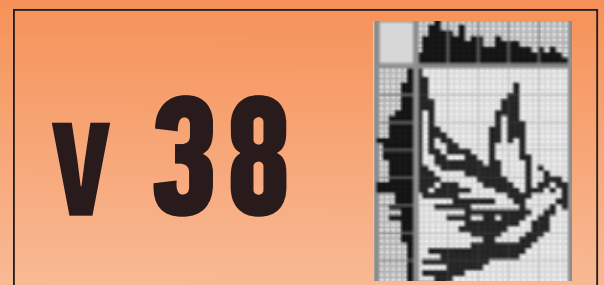
#3

		2			5		8	7
	7				6	5	1	
	3	1	7		9		2	
1		3				4		5
7			5	6		1		
		6		3		7		8
2				7			5	6
			1		2	8	7	9
8	9		6	5				

ZITZ

NONOGRAM RATKAISU / LÖSNING

BAZI & MAZI

RATKAISU / LÖSNING

#1

7	8	9	2	6	4	5	3	1
4	2	6	1	5	3	9	7	8
3	1	5	8	9	7	6	4	2
8	9	7	6	4	5	1	2	3
5	6	4	3	1	2	7	8	9
2	3	1	9	7	8	4	5	6
1	4	2	7	8	9	3	6	5
9	7	8	5	3	6	2	1	4
6	5	3	4	2	1	8	9	7

#2

2	1	3	6	4	5	7	9	8
8	7	9	3	1	2	4	6	5
5	4	6	9	7	8	1	3	2
3	5	1	2	6	4	9	8	7
4	6	2	8	9	7	5	1	3
7	9	8	1	5	3	6	2	4
1	2	4	5	3	6	8	7	9
9	8	7	4	2	1	3	5	6
6	3	5	7	8	9	2	4	1

#3

6	4	2	3	1	5	9	8	7
9	7	8	4	2	6	5	1	3
5	3	1	7	8	9	6	2	4
1	2	3	8	9	7	4	6	5
7	8	9	5	6	4	1	3	2
4	5	6	2	3	1	7	9	8
2	1	4	9	7	8	3	5	6
3	6	5	1	4	2	8	7	9
8	9	7	6	5	3	2	4	1

**11-15
KLO/KL**

1.11

HAAV MARKET

**SADONKORJUU JA ISÄNPÄIVÄLAHJOJA!
SKÖRDEFEST OCH FARSDAGSGÄVOR!**

**RUUAN RAAKA-AINEITA – KÄSITÖITÄ – LEIVONNAISIA!
MATRÄVAROR - HANTVERK – BAKVERK!**

**PALJON PAIKALLISIA TUOTTAJIA JA PIENYRITTÄJIÄ
MÄNGÄ LOKALA PRODUCENTER OCH SMÅFÖRETAGARE**

Tom Blom savustamassa lohta! / **Tom Blom** på plats och röker lax!

Pikku Aasin Nukketeatteri: hattaramyynti Ladossa! / **Dockteatern Lilla Åsnan:** sockervaddsförsäljning i Ladan!

Syysmarkkinoiden perinteinen lounasbuffetti 16,90 €/hlö, 2-12 v. -50%
Höstmarknadens traditionella lunchbuffé 16,90 €/pers, 2-12 år -50%

Ekokampaaja Erika Mattsson drop in hiusten leikkaus/ siistiminen
22€/hlö sekä savihoitoja / **Ekofrisör Erika Mattsson** gör hårklippningar/
toppningar enligt drop in för 22 €/pers samt lerbehandlingar

Rentouttavaa hierontaa asiakkaan toivomusten mukaan, hierontatera-
peutti Carolin Koss. 15 min, 20 €. Hieronnassa länsimaisia ja itämaisia
tekniikoita. Bock's Garage. / **Avslappnande massage** enligt kundens
önskemål, massageterapeut Carolin Koss. 15 min, 20 €. Carolin använder
en blandning av västerländska och österländska tekniker. Bock's Garage.

Smash room tien toisella puolella pitää avoimet ovet klo 11-15! Tule
kokeilemaan! Pieni osallistumismaksu. Myös uusi virtual reality-arena
avoinna nyt! / **Smash room** på andra sidan vägen håller öppet hus kl
11-15! Kom och prova på! En liten deltagaravgift ingår. Även ny virtual
reality-arena öppen nu!

Leo Monnet: Poppia ja syksyisiä sävelmiä klo 12 & 14, Bock's
sisäänkäynnillä. / **Leo Monnet:** Pop och höstliga sånger kl 12 & 14, vid
Bock's ingång.

Ohjelmaa lapsille / Program åt barn:

Vetokannaksen Vapaaehtoinen Palokunta ry on paikalla paloauton-
sa kanssa klo 11-13. / **Dragnäsbäck Frivilliga Brandkår rf** är på plats
med sin brandbil kl 11-13!

Piparkakkujen koristelutyöpaja klo 13-14 Ladossa! / **Pepparkaks
dekorationverkstad** kl 13-14 i Ladan!

Pikku Aasi Nukketeatteri GOAL-seuraleikki Ladossa / **Dockteatern
Lilla Åsnan GOAL-sällskapslek** i Ladan

Keppihevostarata – Ota mukaan oma keppihevosesi tai lainaa paikan
päällä! / **Käpphästbana** – Ta med din egna käpphäst eller låna på plats!

Ohjattu aarreetsintä lapsille. / **Ledd skattjakt** åt barn.

Bock's Quiz -suunnistus koko perheelle Bock's alueella. / **Bock's Quiz**
orientering för hela familjen på Bock's området.

Leikkinurkkaus lapsille – **Lekhörna** åt barn!

Muuta / Annat:

Kauppa avoinna klo 11-18. Myös kaupassa laaja valikoima lähituotettuja
herkkuja ja käsitöitä! / Shoppen öppen kl 11-18. Härifrån finner du även
ett brett urval närproducerade matvaror och hantverk!

Muista! Ota oma suosikkimukisi mukaan – täytämme sen lämpimällä
juomalla! / **Kom ihåg!** Ta med din favoritmugg – vi fyller den med varm
dryck!

Muista ottaa mukaan **käteistä!** / Kom ihåg att ta med **kotanter!**

Jos valmistat itse tuotteita ja haluat osallistua myyjänä ota yhteyttä! /
Ifall du själv tillverkar dina produkter och vill delta som försäljare, ta
kontakt! **Yhteystiedot / Kontakt:** ira.mikkonen@bcv.fi / 0505053507

Lisätietoja / Mera info: www.bockscornerbrewery.com